

Källhänvisningar

Här anges kapitel för kapitel var informationen i boken kommer ifrån, oftast genom angivande av författarnamn och årtal. I källförteckningen står källorna sedan i alfabetisk ordning efter författarens namn, men om skribenten är okänd står verket istället efter titel.

1. Skelettet i Caesarea

Arkeologerna berättar om sina utgrävningar i Holum 1988, där fyndet av kvinnan i rustning beskrivs på s. 224–226.

Den enkla medeltiden?

Mer om kvinnors villkor enligt lagarna finns i Bardsley 2007, s. 129–140 (och i kapitel två i den här boken), och citatet från hönsförsäljarnas reglemente kommer från Boileau 1837, s. 179. Vad gäller genus, se till exempel Connell 2009.

kvinnliga krigare

Gränser i tid och rum

Det finns gott om böcker som behandlar medeltiden i stort, men en med både bredd och djup är Blockmans och Hoppenbrouwers 2014.

2. Kvinna på medeltiden

Den latinska texten i protokollen från biskop Fourniers inkvisitionsdomstol finns utgiven (Duvernoy 1965), och förhöret med Raymonde hittar man i första volymen, s. 370–377. Jag står dock i stor tacksamhetsskuld till Emmanuel Le Roy Ladurie, som 1975 lade protokollen till grund för en banbrytande analys om Montailou och trakten däromkring – det är därifrån jag har hämtat informationen om Raymondes omvärld (Le Roy Ladurie 1980). Karen Glentes analys av samma protokoll har också varit till stor hjälp (Glente 1989).

*Lag, rätt och
omyndigförklarade kvinnor*

Informationen om lag och rätt kommer från Bardsley 2007, s. 60, 68 och 129–140, förutom när det gäller tidigmedeltida lag (Nelson och Rio 2013) respektive *fama* (Kelleher 2013).

Lag och verklighet

För analyserna av vad medeltida humor med mera säger om kvinnans ställning, se Bardsley 2007, s. 102, 202–203 och 206–207. Mer om skillnaden mellan medeltida lag

källhänvisningar

och praktik finns i Harrison 2002, s. 181–182, och Cecilia Penifaders liv beskrivs i Bennett 1999 (hennes första markförvärv behandlas på sidan 87–88).

Det hårda arbetets vardag

Den medeltida kvinnans arbete beskrivs i Bardsley 2007, s. 59–79, Reyerson 2013 och Whittle 2013. Skeletten från Wharram Percy beskrivs i Mays 2004. För undersökningen om hantverksnäringarna runt Östersjön, se Ojala 2014. Episoden med Sankt Gerald och kvinnan på åkern återges i Odo av Clunys berättelse om helgonets liv, *Vita sancti Geraldi Auriliacensis*, första boken och 21 kapitlet (sidan 168 i den edition jag använt). Se Farmer 2003 för fler detaljer om kvinnoarbete i 1200-talets Paris, och French 2013 för en vidare diskussion om ämnet.

Dotter, maka, änka

Uppgifterna om giftermål, moderskap och änkor har jag hämtat från Bardsley 2007, s. 98–122 och 147–153 och McDougall 2013. Tidigmedeltida äktenskap beskrivs även i Riché 1978, s. 53–54.

3. Kvinnliga konstnärer

Det finns mycket skrivet om Christine de Pizan, och jag har främst använt Krueger 2013, Blamires 1992, s. 278–302, Larrington 1995, s. 207–208 och 227–229, Classen 2006, Willard 1984 och Autrand 2009.

kvinnliga krigare

*Tula och Anastaise:
kvinnliga bildkonstnärer*

För kvinnliga konstnärer, se Bardsley 2007, s. 159–163, och Larrington 1995, s. 215–219.

*Mary Bouhun och grevinnan
av Dia: kvinnliga musiker*

För kompositörer och musiker se Edwards 2001, Larrington 1995, s. 219–221 och Sandels 2005 – citatet ur Sandels finns på s. 90. En introduktion till homosexualitet under medeltiden finns i Puff 2013.

Marie och Birgitta: kvinnliga författare

Informationen om villkor för medeltida författare kommer från Larrington 1995, s. 221–227, och Blamires 1992, s. 5–6. Marie av Frankrike tas upp i Classen 2003, Ferrante 1984, Bardsley 2007, s. 167–168, och Larrington 1995, s. 221. För den heliga Birgitta har jag använt Nordahl 2003 och Bergh 2002, där den citerade meningen står på s. 124.

4. Kvinnor med auktoritet

Ingeborgs brev till innevånarna i Uppsala stift finns bevarat i original i stora pergamentbrevsamlingen vid Riksarkivet, men det kan också läsas på nätet genom Svenskt diplomatariums huvudkartotek (riksarkivet.se/sdhk) där det har SDHK-nummer 3074. Mer om Ingeborg

källhänvisningar

och hennes tid finns i Authén Blom 1981, Nordberg 1995, Ganmyr 2011 och Ganmyr 2013.

Trota och Hersende: kvinnliga läkare

Greens sammanställning av undersökningarna om kvinnliga läkekunniga finns i Green 2000. Jag har även hämtat uppgifter om medeltida medicin och dess kvinnliga utövare ur Herlihy 1990, s. 107–112, Geldsetzer 2003, s. 134–135, Green 2002 och Green 2007. Uppgifterna om Trota kommer från Green 2002 och Green 2007. För mer om Hersende och händelserna under det sjunde korståget, se Geldsetzer 2003, s. 32, 134 och 137–140, och Asbridge 2012, s. 600–606. Den historiker som först fäste uppmärksamheten på Hersende var dock Georges Daumet, som i Daumet 1918 återger det kungliga brev där hon belönas för sina tjänster. Handlingarna i målet mot Jacqueline Felicie finns utgivna på latin i Denifle och Chatelain 1891, s. 255–267 (de citerade raderna står på s. 260–261), och delar av protokollet finns översatt till engelska i Amt 1993, s. 108–112. För mer kring hur klimatet hårdnade för kvinnliga läkekunniga, se Green 2000 och Herlihy 1990, s. 104 och 113–114.

Arnauda och Margery: kvinnliga predikanter

För myten om påven Johanna se Boureau 2001, och för de om kyskhetsbälten och *jus primae noctis* Classen 2007 (särskilt s. 147–154 för *jus primae noctis*). Argumenten mot kvinnliga predikanter kommer från Blamires 1992,

kvinnliga krigare

s. 4–5, och informationen om predikanten Albitia från Hay 2008, s. 203. För Margarita av Faenza och Rosa av Viterbo, se Herlihy 1990, s. 121–122, och för Hildegard av Bingens predikoturer Ruether 2002, s. 28. Arnauda av Lamothe och de heterodoxa lärornas lockelse för kvinnor behandlas liksom Guglielma och hennes efterföljare i Arnold 2013 och, när det gäller Guglielma, Newman 2005. För Margery Kempe är källan som sagt Margerys egen berättelse om sitt liv, och i den utgåva jag använt (Kempe 1985) beskrivs besöken i Leicester och York på s. 148–167.

Hild och Margareta: kvinnliga ledare

Uppgifterna om de aristokratiska kvinnornas liv har jag hämtar från Bardsley 2007, s. 79–85, 93–122 och 194–202, Stafford 1983, s. 141–142, Fößel 2013, LoPrete 2005, Berman 2013, Drell 2013 och Whittle 2013. Adela av Blois avhandlas bland annat i Drell 2013, Filippa av England i Flemberg 2014, Margareta av Provence i Geldsetzer 2003, s. 123, och John av Salisbury i Earenfight 2013, s. 131. För Eleonora av Akvitanien se Turner 2009, där regentskapet under Rickard Lejonhjärtas kors-tåg beskrivs på s. 256–275. Johanna av Englands öde behandlas i Geldsetzer 2003, s. 51–52, och Asbridge 2012, s. 484–485. Matilda av Toscana tas upp i Hay 2008 och kejsarinnan Matilda i Chibnall 1991 och Beem 2009. För Hild och andra abbedissor se Bardsley 2007, s. 34–38, och för Agnes Sadler se till sist Shahar 2003, s. 221.

5. Härförarna

Beskrivningen av Johanna av Flanderns liv hämtar information från Morvan 2009, Sumption 1990, s. 370–400, och Minois 2008, s. 77–82, och det var den anonyme författaren till den krönika som publicerats som *Chronique Normande du XIVe siècle* som skrev att Johanna hade ett lejons hjärta (citerat i Chareyron 1996, s. 264). Jean le Bels redogörelse för händelserna vid belägringen av Hennebont har jag hämtat från le Bel 1904, s. 308–311, och uppgifterna om hans liv och verk kommer från Chareyron 1996. Dick Harrison skriver om det medeltida samhällets militarisering i Harrison 1998, särskilt s. 371–373, och mer om den våldsamma medeltiden finns både i Harrison 1995, s. 90–91, och Jansson 2006.

Isabel av Conches:

»en riddare bland riddare«

Det citerade stycket om Isabel av Conches finns i Orderic Vitalis 1973, s. 212–214. Uppgifterna om riddarväsendets utveckling kommer från Nicholson 2004, s. 53–55.

*Sikelgaita av Salerno: »fruktansvärd
att skåda då hon iklätt sig vapnen«*

När det gäller Sikelgaita av Salerno har jag hittat uppgifterna i Aubé 1991, s. 55–91, Skinner 2000 och Eads 2005. Citaten ur Sture Linnérs svenska översättning av Anna Komnenas text finns på sidorna 121 och 190 i Komnena 1993, den grekiska originaltexten i Komnena 1884 (de ställen som motsvarar citaten finns där på sidorna 50 och 145). I den utgåva av Vilhelm av Apuliens

kvinnliga krigare

Gesta Roberti Wiscardi som jag har använt finns den citerade texten på s. 287.

Ethelfled, Matilda och tjugo till

För Ethelfled se Fell 1984, s. 91–93, och *The Anglo-Saxon Chronicle* (ännu ett verk som står på titel i källförteckningen) s. 61–67; för Emma av Frankrike och Gerberga av Sachsen se Stafford 1983, s. 117–118; för Matilda av Toscana se Hay 2008 och Healy 2005.

Uppgifterna om husfrun på Askanäs kommer ur Erikskrönikan, vars författare är okänd. Verket står därför på titel i den alfabetiska källförteckningen, och i den edition jag använt finns texten på sidorna 28–29. Se även Pipping 1926, s. 256–257 och 261–265, och för mer om husfruns ställning i största allmänhet Harrison 2002, s. 179–182. Gwenllian ferch Gruffydd tas upp i Gerald av Wales walesiska reseberättelse från 1191 – Geraldts mormor var för övrigt Gwenllians svägerska. I den edition jag använt finns biten om Gwenllian på sidan 79. Matilda av Braose beskrivs i *Histoire des ducs de Normandie et des rois d'Angleterre*, en text från början av 1220-talet vars författare också är okänd och som därför också återfinns i källförteckningen under sin titel. I den edition jag har använt finns biten om Matilda, inklusive den citerade meningen, på sidan 111. Matilda diskuteras även i Nicholson 1997.

För Sibylla av Flandern, se Lambert av Watrelos *Annales Cameracenses* (sidorna 516–519 i den edition jag använt); för Blanche av Kastilien, se Vones-Liebenstein 1996; för Filippa av Hainault, se Nicholsson 1999. För

källhänvisningar

kvinnliga befälhavare under korstågen, se Geldsetzer 2003, s. 122–123; för Blanche av Champagne, se McLaughlin 1990; för Berengaria I av Kastilien, se Vones-Liebenstein 1996; för Jeanne I av Navarra, se Fösel 2013. Några av de många tillfällen där kvinnor för befäl över försvaret av ett fäste diskuteras i Truax 1999, och ett annat känt fall gäller den så kallade Svarta Agnes och hennes försvar av slottet Dunbar, som beskrivs i Ewan 2003.

Mer om Bianca Maria Visconti Sforza finns i Allaire 2003. Richilde och hennes öde behandlas i McLaughlin 1990, och McLaughlin tar även upp svårigheterna med att veta huruvida manliga och kvinnliga härförare personligen deltog i strid. Mer om medeltida befälhavares insikt i taktik och strategi finns i Hay 2008, s. 78–79, och uppgiften om Henrik I:s ovilja att själv gå i strid lämnas av krönikören William av Malmesbury och citeras i Hay 2008, s. 10. Likheten mellan kvinnliga härförare och andliga stormän har påpekats av Truax i hans text från 1999. Uppgifterna om kvinnor under det stora bondeupproret kommer till sist från Federico 2001.

6. Fotsoldaterna

För det citat som inleder kapitlet, se Kostick 2005. För belägringen av Akko, se Asbridge 2012, s. 398–446. Baha ad-Dins redogörelse för kvinnan i grön mantel finns i hans biografi om Saladin, s. 231–232 i den edition jag använt (ad-Din 1884), och både hans och Imad ad-Dins kortare beskrivning av samma händelse diskuteras i Nicholson 1997.

kvinnliga krigare

Fysiska och kulturella förutsättningar

Goldsteins analys om mäns och kvinnors fysiska förmågor återfinns i Goldstein 2001, s. 161–163. Informationen om medeltida skelett kommer från Mays 2004. För mer om hur medeltida strid fungerade, se Alftberg 2012, s. 89–97, och Carey 2006, s. 7. Den äldsta överlevande fäktmanualen kallas idag vanligen för Royal Armouries Ms. I.33 och har givits ut i faksimil; se Forgeng 2003. Intressant nog är en av de två fäkteleverna i illustrationerna en kvinna vid namn Walpurgis, men som Dieter Bachman påpekat kan detta hänga ihop med att handskriften kommit till i Sankta Walburgs kloster i sydtyska Eichstätt – jämför Bachman (odaterad).

Om den medeltida riddarromanen står att läsa i *The Cambridge Companion to Medieval Romance*, och *Romanen om Silence* behandlas i redaktören Kruegers egen artikel i den volymen (Krueger 2000). För de övriga romanerna med kvinnliga krigare jämför Nicholson 1999. Vad gäller medeltidens bild av amasoner se Stock 2006, för stridbara kvinnor i islänningasagorna se till exempel Magnúsdóttir 2016 och för deras motsvarigheter i fornaldarsagorna se till exempel Sundström 2016. »Kvinnnotorneringen« behandlas utförligt i Westphal-Wihl 1989. För d’Oisys dikt, se Jeanroy 1899 där det citerade stycket utgör raderna 117–121 (hela dikten finns översatt till engelska i Crouch 2005, s. 167–171). Hovlitteraturens tendens att låta krigarkvinnor antingen gifta sig eller dö tas bland annat upp i Larrington 1995, s. 158–159.

källhänvisningar

Stycket om blivande korsfarare som skickar ull till varandra finns i Rikard av Templos krönika *Itinerarium peregrinorum et gesta regis Ricardi*, och i den edition jag använt finns det citerade stycket på s. 277.

Medeltida kvinnor i strid

Kung Liutprand och de omöjliga kvinnorna behandlas i Balzaretti 1998, och för själva lagen se s. 170–171 i den edition som jag använt (Liutprand 1868). Den bayerska lagen tas upp i Nelson och Rio 2013. För citatet ur den engelska lagsamlingen se Hay 2004 (not 82), och Johannes Skylitzes uppgifter om kvinnor bland de döda ruserna utanför Durostolon står i Skylitzes *Sýnopsis 'Istoriõn*, sidan 290 i den edition som jag använt (Skylitzes 2010).

För korstågen i allmänhet se Asbridge 2012, och för de kvinnor som gav sig av se Nicholson 1997, Geldsetzer 2003, Maier 2004 och Kostick 2005. Kvinnliga korsfarare i engelska domstolshandlingar behandlas i Geldsetzer 2003, s. 46–53, och exemplen på källor som visar att kvinnor följde med på korståg kommer ur Kostick 2005.

Mer om kvinnor som utför understödsuppgifter finns i Geldsetzer 2003, s. 129–134. Ibn al-Athirs och Imad ad-Dins uppgifter om kvinnliga ryttare kommer från Gabrielli 1969, s. 189 och 207. Muslimska krönikeuppgifter i övrigt, och en diskussion om ideologiska vinklingar i kristna och muslimska källor, finns i Nicholson 1997 (Baha ad-Dins upptäckter förmedlas på sidan 169 i den edition av hans krönika som jag använt). Bennetts kritik av krönikeuppgifterna finns i Bennett 2001, s. 24–25.

kvinnliga krigare

Annalerna från Disibodenberg citeras i Kostick 2005, och Vilhelm av Tyrus uppgift om kvinnor som griper till vapen finns i åttonde boken och trettonde kapitlet av hans *Historia rerum in partibus transmarinis gestarum* (sidan 403 i den edition jag använt, en edition som gavs ut under den alternativa titeln *Chronicon*). För kvinnliga försvarare vid belägringarna av Damietta, se Geldsetzer 2003, s. 128–129, och för de vid korstågen till dagens Polen och Baltikum, se Mazeika 1998.

Uppgiften om den flamländska banerföraren kommer från Contamine 1998, s. 242, och de om kvinnor under det stora bondeupproret från Federico 2001. För de kvinnliga husitiska soldaterna, se Fudge 2002, s. 73, och Klassen 1999. En diskussion om hur forskarna betraktat genus i religiösa rörelser som avvek från den etablerade kyrkan finns i Arnold 2013.

En erfaren bågskytt

Juridiska dueller behandlas i Nottarp 1955, s. 269–313, och i Huhle och Brunck 1987, s. 18–22. För Hans Talhoffers handböcker, se Talhoffer 1459 och Talhoffer 1467. Adelsdamer på jakt nämns i Orme 1983, s. 83–84, och bilder av kvinnor som jagar finns till exempel i handskrifterna Royal 2 B VII och Yates Thompson 13 i British Librarys samlingar, vanligen kallade *The Queen Mary Psalter* och *The Taymouth Hours* (i källförteckningen står verken på dessa senare titlar).

7. I tidens tankar

Citatet i början av kapitlet är större delen av vers 35 i Christine de Pizans »Sången om Jeanne«, och i den edition jag använt (de Pizan 1977) finns versen på s. 34. Informationen om Jeannes liv kommer främst från Pernoud och Clin 1999, men även från DeVries 1999. Mer om vad samtida författare skrev om jungfrun som befälhavare finns i Michaud-Fréjaville 2005, och medeltidens syn på jungfrur tas bland annat upp i Mews 2001, Bos 2001 och Bernau, Evans och Salih 2003.

Viragines – manliga kvinnor

Historikern Kimberly LoPrete har skrivit om viragines, inklusive Adelaide av Susa och Adela av Blois, i LoPrete 2005. Citatet av Thomas av Aquino kommer från s. 168 i den edition av hans *Summa Theologica* som jag använt, och det komplexa ämnet hur medeltidens lärde såg på fortplantning diskuteras på djupet i Cadden 1993 – *Dragmaticon* och samlingen från Wales behandlas där på s. 88–93 respektive 203. Biten ur *Om de himmelska och jordiska världarnas uppbyggnad* kommer från Pseudo-Beda 1985, s. 54. För mer om Margaret av Beverley se till exempel Maier 2004, och mer om hur Ethelfled och Matilda av Toscana kallas för viragines finns i Fell 1984, s. 91–93, respektive Hay 2008 (särskilt s. 208–212). Johanna av Flandern liknas vid en man i *Chronique Normande du XIVE siècle* (citerat i Chareyron 1996, s. 264), och kvinnliga korsfarare får samma behandling i Vilhelm av Tyrus *Historia rerum in partibus transmarinis*

kvinnliga krigare

gestarum (sidan 403 i den edition jag använt, en edition som gavs ut under den alternativa titeln *Chronicon*).

Från muslimskt håll kallar Imad ad-Din stridande kvinnor för manliga i en passage som citeras i Solterer 1991. Christine de Pizans upplevelse av en manlig identitet nämns i Krueger 2013, s. 594–595, medan medeltidens kvinnoförnedrande litterära tradition behandlas på djupet i Blamires 1992. Liutprands strategiska svartmålande av mäktiga italienska kvinnor tas upp i Skinner 2001 på sidorna 102–105. Huvudkällorna till Agnes av Poitous öde som kejsarinna är krönikören Lampert av Hersfelds *Annalen*, s. 72–74 i den edition jag använt (citatet finns på sidan 74), och den anonyma författaren till *Vita Heinrici IV imperatoris*, s. 414–416 i den här aktuella utgåvan (notera att verket står på titel i källförteckningen). I modern tid behandlas kejsarinnan på djupet i Mechthild 1995, och jag har även använt Fössel 2013, s. 78–79. För Matilda av Toscana, se återigen Hay 2008, s. 47, och för kejsarinnan Matildas påstådda arrogans Chibnall 1991, särskilt s. 63.

Ett hårdare klimat för gränsöverskridare?

För Megan McLaughlins artikel, se McLaughlin 1990. Kvinnor i strid under århundradena efter medeltidens slut tas upp i Dekker och van de Pol 1995, och Hays påpekande om aristokratiska kvinnors tillgång till militär kunskap finns i Hay 2008, s. 7–8. För mer om Mette Rosenkrantz se Ullgren 2014, för Agneta Horn se Milles 2015, vad gäller affärsverksamhet särskilt s. 180–185, och för Beata von Königsmarck se till sist Norrhem 2014.

källhänvisningar

Cynethryths försämrade rykte tas upp i Crawford 2009, s. 52, och den negativa högmedeltida bilden av drottningen kan studeras i texten *Vitae Offarum Duorum* (ännu ett anonymt verk som i källförteckningen står på sin engelska titel *The Lives of Two Offas*). Homosexualitet under medeltiden behandlas i Puff 2013, och seden att bestraffa avvikande grannar i de Vroom 1998. Tanken att idén om ett oföränderligt samhälle försvaras all mer hårdnackat medan samhället förändras allt snabbare tas upp i Blockmans och Hoppenbrouwers 2014, s. 343, och mer om hur klädedräkten förändrades finns i Andersson 2006 – förändringen under 1400-talet beskrivs på s. 301. Kritiken mot tanken att kvinnor hade stora möjligheter under tidig medeltid för att sedan få det sämre sammanfattas i Bennett och Karras 2013.

Inte alltid

För kvinnors historia under tidigmodern tid, se Poska, Couchman och McIver 2013. Det avslutande citatet från hönsförsäljarnas reglemente kommer från Boileau 1837, s. 179.

Källförteckning

- Alftberg, Jimmy Juhlin m. fl., *Borgen i Åhus: ett medeltida maktcentrum*, Historiska media, Lund 2012
- Allaire, Gloria, »Bianca Maria Visconti Sforza«, i Reina Pennington (red.), *Amazons to Fighter Pilots: A Biographical Dictionary of Military Women*, Greenwood Press, Westport 2003
- Amt, Emilie, *Women's Lives in Medieval Europe: A Sourcebook*, Routledge, New York 1993
- Andersson, Eva, *Kläderna och människan i medeltidens Sverige och Norge*, Avhandlingar från Historiska institutionen i Göteborg, del 47, Göteborgs universitet, Göteborg 2006
- Arnold, John H, »Heresy and Gender in the Middle Ages«, i *The Oxford Handbook of Women and Gender in Medieval Europe*, Judith M. Bennett och Ruth Mazo Karras (red.), Oxford University Press, Oxford 2013
- Asbridge, Thomas, *The Crusades: The War for the Holy Land*, andra upplagan, Simon & Schuster, London 2012
- Aubé, Pierre, *Les Empires normands d'Orient: XIe-XIIIe Siècle*, Librairie Académique Perrin, Paris 1991

källförteckning

- Authén Blom, Grethe, »Ingebjørg med Guds miskunn Kong Håkons datter, Hertuginne i Sviarike: bruddstykker av et politisk kvinneportrett«, *Historisk tidsskrift utgitt av den norske historiske forening*, 60 (1981)
- Autrand, Françoise, *Christine de Pizan: Une femme en politique*, Fayard, Paris 2009
- Bachman, Dieter, »Liutger«, i *Kunst des Fechtens* (<http://schwertfechten.ch>, hämtad 2016-02-07)
- Baha ad-Din ibn Shaddad, *Anecdotes et beaux traites de la vie du sultan Yousof*, fransk översättare okänd, i *Recueil des Historiens des Croisades, Historiens Orientaux*, del 3, Académie des Inscriptions et Belles-Lettres, Paris 1884 (<http://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k515803/f4.image.r=.langEN>, hämtad 2015-08-03)
- Balzaretti, Ross, »These Are Things That Men Do, Not Women: The Regulation of Female Violence in Langobard Italy«, i *Violence and Society in the Early Medieval West*, Guy Halsall (red.), Boydell Press, Woodbridge 1998
- Bardsley, Sandy, *Women's Roles in the Middle Ages*, *Women's Roles Through History*, Greenwood Press, Westport 2007
- Baskin, Judith R, »Jewish Traditions about Women and Gender Roles: From Rabbinic Teachings to Medieval Practice«, i *The Oxford Handbook of Women and Gender in Medieval Europe*, Judith M. Bennett och Ruth Mazo Karras (red.), Oxford University Press, Oxford 2013
- Baumgarten, Elisheva, »Gender and Daily Lives in Jewish Communities«, i *The Oxford Handbook of Women and Gender in Medieval Europe*, Judith Bennett och Ruth Mazo Karras (red.), Oxford University Press, Oxford 2013
- Beem, Charles, »'Greater by Marriage:' The Matrimonial Career of the Empress Matilda«, i *Queens and Power in*

kvinnliga krigare

- Medieval and Early Modern England*, Carole Levin och Robert Bucholz (red.), University of Nebraska Press, Lincoln 2009
- Bennett, Judith M, *A Medieval Life: Cecilia Penifader of Brigstock, c. 1295–1344*, McGraw-Hill College, Boston 1999
- (med Ruth Mazo Karras), »Women, Gender, and Medieval Historians«, i *The Oxford Handbook of Women and Gender in Medieval Europe*, Judith Bennett och Ruth Mazo Karras (red.), Oxford University Press, Oxford 2013
- Bennett, Matthew, »Virile Latins, Effeminate Greeks and Strong Women: Gender Definitions on Crusade?«, i *Gendering the Crusades*, Susan B. Edgington och Sarah Lambert (red.), University of Wales Press, Cardiff 2001
- Bergh, Birger, *Heliga Birgitta: ättabarnsmor och profet*, Historiska Media, Lund 2002
- Berman, Constance H, »Gender at the Medieval Millennium«, i *The Oxford Handbook of Women and Gender in Medieval Europe*, Judith Bennett och Ruth Mazo Karras (red.), Oxford University Press, Oxford 2013
- Bernau, Anke, Ruth Evans och Sarah Salih, »Introduction: Virginites and Virginites Studies«, i *Medieval Virginites*, Anke Bernau, Ruth Evans och Sarah Salih (red.), Religion and Culture in the Middle Ages, University of Wales Press, Cardiff 2003
- Blamires, Alcuin, Karen Pratt och C. W. Marx, *Woman Defamed and Woman Defended: An Anthology of Medieval Texts*, Clarendon Press, Oxford 1992
- Black-Veldtrup, Mechthild, *Kaiserin Agnes (1043–1077): Quellenkritische Studien*, Münstersche historische Forschungen, Böhlau Verlag, Köln 1995

källförteckning

- Blockmans, Wim och Peter Hoppenbrouwers, *Introduction to Medieval Europe, 300–1500*, andra upplagan, Routledge, Abingdon 2014
- Blythe, James M., »Women in the Military: Scholastic Arguments and Medieval Images of Female Warriors«, *History of Political Thought*, 2001:2
- Boileau, Etienne, *Règlements sur les arts et métiers de Paris, rédigés au 13 siècle, et connus sous le nom du Livre des métiers d'Étienne Boileau*, Georges-Bernard Depping (red.), Crapelet, Paris 1837 (<https://archive.org/details/règlements-sur-les-00-boileauoft>, hämtad 2016-05-13)
- Bos, Elisabeth, »The Literature of Spiritual Formation for Women in France and England, 1080 to 1180«, i *Listen, Daughter: The Speculum Virginum and the Formation of Religious Women in the Middle Ages*, Constant J. Mews (red.), The New Middle Ages, Palgrave, New York 2001
- Boureau, Alain, *The Myth of Pope Joan*, engelsk övers. Lydia G. Cochrane, University of Chicago Press, Chicago 2001
- Cadden, Joan. *Meanings of Sex Difference in the Middle Ages: Medicine, Science and Culture*, Cambridge History of Medicine, Cambridge University Press, Cambridge 1993
- Carey, Brian Todd, *Warfare in the Medieval World*, Pen & Sword Military, Barnsley 2006
- Chareyron, Nicole, *Jean le Bel: Le Maître de Froissart, Grand Imagier de la guerre de Cent Ans*, Bibliothèque du Moyen Age, De Boeck Université, Bryssel 1996
- Chibnall, Marjorie, *The Empress Matilda: Queen Consort, Queen Mother and Lady of the English*, Blackwell, Oxford 1991

kvinnliga krigare

- Classen, Albrecht, »Marie de France«, *The Literary Encyclopedia*, 15 september 2003 (<http://www.litencyc.com/php/speople.php?rec=true&UID=5494>, hämtad 2014-11-12)
- , »Christine de Pizan«, *The Literary Encyclopedia*, 25 januari 2006 (<http://www.litencyc.com/php/speople.php?rec=true&UID=871>, hämtad 2014-11-12)
- , *The Medieval Chastity Belt: A Myth-Making Process*, The New Middle Ages, Palgrave Macmillan, New York 2007
- Connell, Raewyn, *Om genus*, övers. Charlotte Hjukström och Anna Sörmark, andra upplagan, Daidalos, Göteborg 2012
- Contamine, Philippe, *War in the Middle Ages*, engelsk övers. Michael Jones, Blackwell, Oxford 1998
- Crawford, Sally, *Daily Life in Anglo-Saxon England*, The Greenwood Press Daily Life Through History Series, Greenwood World Publishing, Oxford 2009
- Crouch, David, *Tournament*, Hambledon and London, London 2005
- Daumet, Georges, »Une femme-médecin au XIIIe siècle«, *Revue des études historiques* 84 (1918)
- Dekker, Rudolf och Lotte van de Pol, *Kvinnor i manskläder: en avvikande tradition, Europa 1500–1800*, övers. Joakim Sundström, Kulturhistoriskt bibliotek, Brutus Östlings Bokförlag Symposion, Stockholm 1995
- Denifle, Heinrich och Émile Chatelain (red.), *Chartularium universitatis parisiensis*, del 2, Delalain, Paris 1891 (<https://archive.org/stream/chartulariumuni02mogoog#page/n5/mode/1up>, hämtad 2016-03-27)
- DeVries, Kelly, *Joan of Arc: A Military Leader*, Sutton Publishing, Stroud 1999
- Drell, Joanna H, »Aristocratic Economies: Women and Family«, i *The Oxford Handbook of Women and Gender*

källförteckning

- in Medieval Europe*, Judith M. Bennett och Ruth Mazo Karras (red.), Oxford University Press, Oxford 2013
- Duvernoy, Jean, *Le registre d'inquisition de Jacques Fournier, Évêque de Pamiers (1318–1325)*, Bibliothèque Méridionale, andra serien, del 41, Édouard Privat, Toulouse 1965
- Eads, Valerie, »Sichelgaita of Salerno: Amazon or Trophy Wife?«, *Journal of Medieval Military History* 3 (2005)
- Earenfight, Theresa, *Queenship in Medieval Europe*, Queenship and Power, Palgrave Macmillan, New York 2013
- Edwards, J. Michele, »Women in Music to ca. 1450«, i *Women & Music: A History*, Karin Pendle (red.), 2 uppl, Indiana University Press, Bloomington 2001
- Elliott, Dyan, »Gender and the Christian Traditions«, i *The Oxford Handbook of Women and Gender in Medieval Europe*, Judith M. Bennett och Ruth Mazo Karras (red.), Oxford University Press, Oxford 2013
- Erikskrönikan enligt Cod. Holm : D.2 jämte avvikande läsarter ur andra handskrifter*, ed. Rolf Pipping, Samlingar utgivna av Svenska fornskriftsällskapet, band 68, häfte 231, Svenska fornskriftsällskapet, Uppsala 1963
- Ewan, Elizabeth, »Agnes of Dunbar«, i *Amazons to Fighter Pilots: A Biographical Dictionary of Military Women*, Reina Pennington (red.), Greenwood Press, Westport 2003
- Farmer, Sharon, »Manual Labor, Begging and Conflicting Gender Expectations in Thirteenth-Century Paris«, i *Gender and Difference in the Middle Ages*, red. Sharon A. Farmer och Carol Braun Pasternack, Medieval Cultures, del 32, University of Minnesota Press, Minneapolis 2003
- Federico, Sylvia, »The Imaginary Society: Women in 1381«, *Journal of British Studies* 40:2 (2001)

kvinnliga krigare

- Fell, Christine, *Women in Anglo-Saxon England*, British Museum, London 1984
- Ferrante, Joan M, »The French Courtly Poet: Marie de France«, i *Medieval Women Writers*, Katharina M. Wilson (red.), University of Georgia Press, Athens 1984
- Flemberg, Marie-Louise, *Filippa: engelsk prinsessa och nordisk unionsdrottning*, Santérus förlag, Stockholm 2014
- Forgeng, Jeffrey L, *The Medieval Art of Swordsmanship: A Facsimilie and Translation of Europe's Oldest Personal Combat Treatise*, Chivalry Bookshelf, Union City 2003
- French, Katherine, »Genders and Material Culture«, i *The Oxford Handbook of Women and Gender in Medieval Europe*, Judith Bennett och Ruth Mazo Karras (red.), Oxford University Press, Oxford 2013
- Fudge, Thomas A, *The Crusade against Heretics in Bohemia, 1418–1437: Sources and Documents for the Hussite Crusades*, Crusade Texts in Translation, del 9, Ashgate, Aldershot 2002
- Föbel, Amalie, »The Political Traditions of Female Rulership in Medieval Europe«, i *The Oxford Handbook of Women and Gender in Medieval Europe*, Judith Bennett och Ruth Mazo Karras (red.), Oxford University Press, Oxford 2013
- Gabrieli, Francesco, *Arab Historians of the Crusade*, engelsk övers. E. J. Costello, Routledge & Kegan Paul, London 1969
- Ganmyr, Berit, *De oregerliga: makt och motstånd i medeltidens Danmark, Norge, Sverige och Halland*, Recito Förlag, Borås 2011
- , »Den norska prinsessan Ingeborg Håkonsdotter«, i *Änka fränka fröken fru: förr och nu i Varberg*, Yvonne Elwing m.fl. (red.), Hembygdsföreningen Gamla Varberg och Utblick Media i Halland AB, Varberg 2013

källförteckning

- Geldsetzer, Sabine, *Frauen auf Kreuzzügen 1096–1291*, Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt 2003
- Gerald av Wales, *Itinerarium Cambriae et Descriptio Cambriae*, ed. James F. Dimock, Giraldi Cambrensis Opera, del 6, Longmans, Green, Reader and Dyer, London 1868 (<https://archive.org/stream/giraldicambrensi06gira#page/n7/mode/2up>, hämtad 2015-07-23)
- Glente, Karen, »Scener af kvindeliv fortalt for inkquisitionen i Languedoc«, i *Kvinnors rosengård: medeltidskvinnors liv och hälsa, lust och barnafödande*, Hedda Gunneng, Beata Losman, Bodil Møller Knudsen och Helle Reinholdt (red.), Skriftserie från Centrum för kvinnoforskning vid Stockholms universitet, del 1, Centrum för kvinnoforskning vid Stockholms universitet, Stockholm 1989
- Goldstein, Joshua, *War and Gender: How Gender Shapes the War System and Vice Versa*, Cambridge University Press, Cambridge 2001
- Green, Monica H, »Women's Medical Practice and Health Care in Medieval Europe«, i *Women's Healthcare in the Medieval West: Texts and Contexts*, Monica H. Green, Variorum Collected Studies Series, Ashgate, Aldershot 2000
- (red.), *The Trotula: An English Translation of the Medieval Compendium of Women's Medicine*, engelsk övers. Monica H. Green, The Middle Ages Series, University of Pennsylvania Press, Philadelphia 2002
- , »Reconstructing the Oeuvre of Trota of Salerno«, i *La Scuola medica Salernitana: Gli autori e i testi*, Danielle Jacquart och Agostino Paravicini Bagliani (red.), La Scuola medica Salernitana, SISMEL-Edizioni del Galluzzo, Florens 2007
- Harrison, Dick, *Europa i världen: medeltiden*, Allmän historia, del 2, Almqvist & Wiksell, Stockholm 1995

kvinnliga krigare

- , *The Age of Abbesses and Queens: Gender and Political Culture in Early Medieval Europe*, Nordic Academic Press, Lund 1998
- , *Sveriges historia: medeltiden*, Liber, Stockholm 2002
- Hay, David J, »Canon Laws Regarding Female Military Commanders up to the Time of Gratian: Some Texts and Their Historical Contexts«, i *A Great Effusion of Blood? Interpreting Medieval Violence*, red. Mark D. Meyerson, Daniel Thierry och Oren Falk, University of Toronto Press, Toronto 2004
- , *The Military Leadership of Matilda of Canossa, 1046–1115*, Gender in History, Manchester University Press, Manchester 2008
- Healy, Patrick, »Merito nominetur virago: Matilda of Tuscany in the Polemics of the Investitur Contest«, i *Victims or Viragos?*, Christine Meek och Catherine Lawless (red.), Studies on Medieval and Early Modern Women, del 4, Four Courts Press, Dublin 2005
- Herlihy, David, *Opera Muliebra: Women and Work in Medieval Europe*, New Perspectives on European History, McGraw-Hill, New York 1990
- Histoire des ducs de Normandie et des rois d'Angleterre*, ed. Francisque Michel, Jules Renouard, Paris 1840 (<https://archive.org/stream/histoiredesducsd00michuoft#page/n11/mode/2up>, hämtad 2015-07-23)
- Holum, Kenneth G. m.fl., *King Herod's Dream: Caesarea on the Sea*, Norton, New York 1988
- Huhle, Henner och Helma Brunck, *500 Jahre Fechtmeister in Deutschland: ältester privilegierter Berufsstand*, Kleine Schriften des Historischen Museums Frankfurt am Main, del 34, H. Kunz Verlag, Frankfurt am Main 1987

källförteckning

- Jansson, Karin Hassan, »Våldsgärning, illgärning, ogärning: könskodat språkbruk och föreställningar om våld i den medeltida landslagen«, i *Våld: representationer och verklighet*, red. Eva Österberg och Marie Lindstedt Cronberg, Nordic Academic Press, Lund 2006
- Jeanroy, Alfred, »Note sur le tournoiement des dames«, *Romania* 28 (1899) (http://www.persee.fr/doc/roma_0035-8029_1899_num_28_110_5579, hämtad 2016-08-15)
- Kelleher, Marie, »Later Medieval Law in Community Context«, i *The Oxford Handbook of Women and Gender in Medieval Europe*, Judith M. Bennett och Ruth Mazo Karras (red.), Oxford University Press, Oxford 2013
- Kempe, Margery, *The Book of Margery Kempe*, övers. till modern engelska B. A. Windeatt, Penguin Classics, Penguin Books, Harmondsworth 1985
- Klassen, John M, *Warring Maidens, Captive Wives, and Hussite Queens: Women and Men at War and Peace in Fifteenth Century Bohemia*, East European Monographs, Boulder 1999
- Komnena, Anna, *Annae Comnenae porfyrogenitae Alexias*, ed. August Reifferscheid, del 1, B. G. Teubner, Leipzig 1884 (<https://ia601405.us.archive.org/8/items/alexiasemper00comnuoft/alexiasemper00comnuoft.pdf>, hämtad 2016-09-03)
- , *Anna Komnenas värld: Bysans på 1100-talet*, svensk övers. Sture Linnér, Atlantis, Stockholm 1993
- Kostick, Conor, »Women and the First Crusade: Prostitutes or Pilgrims?«, i *Victims or Viragos?*, Christine Meek och Catherine Lawless (red.), Studies on medieval and early modern women, del 4, Four Courts Press, Dublin 2005
- Krueger, Roberta L., »Questions of Gender in Old French Courtly Romance«, i *The Cambridge Companion to*

kvinnliga krigare

- Medieval Romance*, Roberta L. Krueger (red.), Cambridge University Press, Cambridge 2000
- Lambert av Wattrélo, *Annales Cameracenses*, ed. Georg Heinrich Pertz, i *Monumenta germaniae historica*, Scriptores, del 16, Societatis aperiendis fontibus rerum germanicarum medii aevi, Hannover 1859 (http://www.dmgh.de/de/fs1/object/display/bsb00000943_00003.html?sortIndex=010:050:0016:010:00:00, hämtad 2015-07-25)
- Lampert av Hersfeld, *Annalen*, ed. Wolfgang Dietrich Fritz, tysk övers. Adolf Schmidt, *Ausgewählte Quellen zur deutschen Geschichte des Mittelalters*, del 13, Rütten & Loening, Berlin 1958
- Larrington, Carolyne, *Women and Writing in Medieval Europe: A Sourcebook*, Routledge, London 1995
- Larsson, Lars-Olof, *Kalmarunionens tid: från drottning Margareta till Kristian II*, Rabén Prisma, Stockholm 1997
- Le Bel, Jean, *Chronique*, ed. Jules Viard och Eugène Déprez, första volymen, Librairie Renouard, Paris 1904 (<https://archive.org/details/chroniquedejeand01lebeuoft>, hämtad 2015-05-07)
- Le Roy Ladurie, Emmanuel, *Montaillou: en fransk by 1294–1324*, övers. Sven Stolpe, Atlantis, Stockholm 1980
- Liutprand, *Leges Liutprandi regis*, ed. Friedrich Bluhme, i *Monumenta germaniae historica*, Leges, del 4, Georg Heinrich Pertz (red.), Societatis aperiendis fontibus rerum germanicarum medii aevi, Hannover 1868 (http://www.dmgh.de/de/fs1/object/display/bsb00000878_00003.html?sortIndex=020%3A010%3A0004%3A010%3A00%3A00&effectTab=toc, hämtad 2016-07-26)
- LoPrete, Kimberly A, »Gendering Viragos: Medieval Perceptions of Powerful Women«, i *Victims or Viragos?*, Christine

källförteckning

- Meek och Catherine Lawless (red.), *Studies on medieval and early modern women*, del 4, Four Courts Press, Dublin 2005
- Magnúsdóttir, Auður, »Förövare och offer: kvinnor, män och våld i det medeltida Island«, i Lars Hermansson och Auður Magnúsdóttir (red.), *Medeltidens genus: kvinnors och mäns roller inom kultur, rätt och samhälle. Norden och Europa ca 300–1500*, Skrifter utgivna av medeltidskommittén vid Göteborgs universitet, del 1, Göteborgs universitet, Göteborg 2016
- Maier, Christoph T., »The Roles of Women in the Crusade Movement: A Survey«, *Journal of Medieval History* 2004:1
- Mays, Simon, »Wharram Percy: The Skeletons«, *Current Archaeology*, 193 (2004)
- Mazeika, Rasa, »‘Nowhere Was the Fragility of their Sex Apparent’: Women Warriors in the Baltic Crusade Chronicles«, i *From Clermont to Jerusalem: The Crusades and Crusader Societies 1095–1500*, Alan V. Murray (red.), International Medieval Research: Selected Proceedings of the International Medieval Congress University of Leeds, Turnhout, Brepols 1998
- McDougall, Sara, »Women and Gender in Canon Law«, i *The Oxford Handbook of Women and Gender in Medieval Europe*, Judith M. Bennett och Ruth Mazo Karras (red.), Oxford University Press, Oxford 2013
- McLaughlin, Megan, »The Woman Warrior: Gender, Warfare and Society in Medieval Europe«, *Women’s Studies* 1990:3/4
- Mews, Constant J., »Introduction«, i *Listen, Daughter: The Speculum Virginum and the Formation of Religious Women in the Middle Ages*, Constant J. Mews (red.), The New Middle Ages, Palgrave, New York 2001

kvinnliga krigare

- Michaud-Fréjaville, Françoise, »Jeanne d'Arc, dux, chef de guerre«, *Cahiers de recherches médiévales et humanistes*, 12 spécial (2005)
- Milles, Karin, *Agneta Horn: ett liv i trettioåriga krigets skugga*, Norstedts, Stockholm 2015
- Minois, Georges, *La guerre de cent ans: naissance de deux nations*, Perrin, Paris 2008
- Morvan, Frédéric, »1342: Jeanne de Flandre, héroïne d'Hennebont«, *Tudchentil.org*, 2009 (<http://www.tudchentil.org/spip.php?article564>, hämtad 2015-04-02)
- Nelson, Janet och Alice Rio, »Women and Laws in Early Medieval Europe«, i *The Oxford Handbook of Women and Gender in Medieval Europe*, Judith M. Bennett och Ruth Mazo Karras (red.), Oxford University Press, Oxford 2013
- Newman, Barbara, »The Heretic Saint: Guglielma of Bohemia, Milan, and Brunate«, *Church History*, 2005:1 (<http://www.jstor.org/stable/i387815>, hämtad 2016-07-09)
- Nicholson, Helen, »Women on the Thrid Crusade«, *Journal of Medieval History*, 1997:4
- , »Medieval Women: Warfare and Military Activity«, 1999 (<https://web.archive.org/web/20160418011852/http://freespace.virgin.net/nigel.nicholson/wom5.htm>, hämtad 2017-06-21)
- , *Medieval Warfare: Theory and Practice of War in Europe 300–1500*, Palgrave Macmillan, Basingstoke 2004
- Nordahl, Helge, *Den heliga Birgitta*, svensk övers. Gunnel Lundén, Artos & Norma bokförlag, Skellefteå 2003
- Nordberg, Michael, *I kung Magnus tid: Norden under Magnus Eriksson (1317–1374)*, Norstedts, Stockholm 1995

källförteckning

- Norrhem, Svante, »Kvinna i stormaktstidens svenska välde«, i *Den dolda kvinnomakten: 500 år på Skarhults slott*, Atlantis, Stockholm 2014
- Nottarp, Hermann, *Gottesurteilstudien*, Bamberger Abhandlungen und Forschungen, del 2, Kösel-Verlag, München 1956
- Odo av Cluny, *Vita sancti Geraldii Auriliacensis*, ed. Anne-Marie Bultot-Verleysen, Subsidia hagiographica, del 89, Société de Bollandistes, Bryssel 2009
- Ojala, Maija, *Protection, Continuity and Gender: Craft Trade Culture in the Baltic Sea Region (14th-16th Centuries)*, Tampere University Press, Tampere 2014
- Orderic Vitalis, *The Ecclesiastical History of Orderic Vitalis*, ed. Marjorie Chibnall, volym fyra, Clarendon Press, Oxford 1973
- Orme, Nicholas, »The Education of the Courtier«, i *English Court Culture in the Middle Ages*, V. J. Scattergood och J. W. Sherborne (red.), Duckworth, London 1983
- Pernoud, Régine och Marie-Véronique Clin, *Joan of Arc: Her Story*, engelsk övers. Jeremy Duquesnay Adams, St Martin's Griffin, New York 1999
- Pipping, Rolf, *Kommentar till Erikskrönikan*, Skrifter utgivna av Svenska litteratursällskapet i Finland, del 187, Svenska litteratursällskapet i Finland, Helsingfors 1926
- de Pizan, Christine, *Ditié de Jehanne d'Arc*, ed. Angus J. Kennedy och Kenneth Varty, Medium Ævum Monographs New Series, del 9, Society for the Study of Mediæval Languages and Literature, Oxford 1977
- Poska, Allyson M, Jane Couchman och Katherine A. McIver (red.), *The Ashgate Research Companion to Women and Gender in Early Modern Europe*, Ashgate, Farnham 2013

kvinnliga krigare

- Pseudo-Beda, *De Mundi Celestis Terrestrisque Constitutione: A Treatise on the Universe and the Soul*, ed. Charles Burnett, Warburg Institute Surveys and Texts, del 10, University of London, London 1985
- Puff, Helmut, »Same-Sex Possibilities«, i *The Oxford Handbook of Women and Gender in Medieval Europe*, Judith Bennett och Ruth Mazo Karras (red.), Oxford University Press, Oxford 2013
- Reyerson, Kathryn, »Urban Economies«, i *The Oxford Handbook of Women and Gender in Medieval Europe*, Judith Bennett och Ruth Mazo Karras (red.), Oxford University Press, Oxford 2013
- Riché, Pierre, *Daily Life in the World of Charlemagne*, engelsk övers. Jo Ann McNamara, The Middle Ages Series, University of Pennsylvania Press, Philadelphia 1978
- Rikard av Templo, *Itinerarium peregrinorum et gesta regis Ricardi*, ed. Hans Eberhard Mayer, Schriften der Monumenta Germaniae Historica, del 18, Anton Hiersemann, Stuttgart 1962
- Ruether, Rosemary Radford, *Visionary Women: Three Medieval Mystics*, Facets, Fortress Press, Minneapolis 2002
- Sandels, Marianne, *Känn bara inte, vackre vän, någon rädsla... Kvinnans röst i lyriken på de romanska språken, 1100–1350*, Almaviva-bok, Almaviva, Uppsala 2005
- Shahar, Shulamith, *The Fourth Estate: A History of Women in the Middle Ages*, engelsk övers. Chaya Galai, andra upplagan, Routledge, New York 2003
- Skinner, Patricia, »‘Halt! Be Men!’: Sikelgaita of Salerno, Gender and the Norman Conquest of Southern Italy«, *Gender & History* 12:3 (2000)

källförteckning

- , *Women in Medieval Italian Society 500–1200*, Women and Men in History, Pearson Education, Harlow 2001
- Skyllitzes, Johannes, *A Synopsis of Byzantine History, 811–1057*, ed. och engelsk övers. John Wortley, Cambridge University Press, Cambridge 2010
- Solterer, Helen, »Figures of Female Militancy in Medieval France«, *Signs: Journal of Women in Culture and Society* 16:3 (1991)
- Stafford, Pauline, *Queens, Concubines and Dowagers: The King's Wife in the Early Middle Ages*, Batsford Academic and Educational, London 1983
- Stock, Lorraine Kochanske, »Amazons«, i Margaret Schaus (red.), *Women and Gender in Medieval Europe: An Encyclopedia*, Routledge encyclopedias of the Middle Ages, Routledge, New York 2006
- Sumption, Jonathan, *The Hundred Years War: Volume One, Trial by Battle*, Faber and Faber, London 1990
- Sundström, Jessica, »Sköldmön – krigaren, kvinnan och äkten- skapet: en studie av sköldmöns samtida återspeglning i två isländska sagor«, i Lars Hermansson och Auður Magnúsdóttir (red.), *Medeltidens genus: kvinnors och mäns roller inom kultur, rätt och samhälle. Norden och Europa ca 300–1500*, Skrifter utgivna av medeltidskommittén vid Göteborgs universitet, del 1, Göteborgs universitet, Göteborg 2016
- Talhoffer, Hans, handskriften Ms. Thott.290.2°, 1459, Det kongelige bibliotek, Köpenhamn (<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?title=Category:Ms.Thott.290.2%C2%BA&fileuntil=Ms.Thott.290.2%C2%BA+101r.jpg#mw-category-media>, hämtad 2016-01-23)
- , handskriften Cod. icon. 394 a, 1467, Bayerische Staatsbibliothek, München (<http://daten.digitale-sammlungen.de/>

kvinnliga krigare

- 0002/bsb00020451/images/index.html?fip=193.174.98.30&id=00020451&seite=1, hämtad 2016-01-23)
- The Anglo-Saxon Chronicle*, ed. Whitelock, Dorothy, David C. Douglas och Susie I. Tucker, Eyre and Spottiswoode, London 1961
- The Lives of Two Offas: Vitae Offarum Duorum*, ed. Michael Swanton, Medieval Press, Crediton 2010
- The Taymouth Hours*, handskrift Yates Thompson 13, British Library (<http://www.bl.uk/catalogues/illuminatedmanuscripts/record.asp?MSID=8148>, hämtad 2016-09-19)
- The Queen Mary Psalter*, handskrift Royal 2 B VII, British Library (<http://www.bl.uk/catalogues/illuminatedmanuscripts/record.asp?MSID=6467>, hämtad 2016-09-19)
- Thomas av Aquino, *Summa theologica*, ed. Joseph-Claude Drioux m.fl, andra volymen, tolfte upplagan, Bloud et Barral, Paris 1880, s. 168 (<https://archive.org/stream/summatheologica02thomuoft#page/n7/mode/2up>, hämtad 2016-11-08)
- Truax, Jean A, »Anglo-Norman Women at War: Valiant Soldiers, Prudent Strategists or Charismatic Leaders?«, i *The Circle of War in the Middle Ages: Essays on Medieval Military and Naval History*, Donald Kagay och Andrew Villalon (red.), Warfare in History, Boydell Press, Woodbridge 1999
- Turner, Ralph V, *Eleanor of Aquitaine: Queen of France, Queen of England*, Yale University Press, New Haven 2009
- Ullgren, Peter, »Härskarinnan med riddarhjärtat«, i *Den dolda kvinnomakten: 500 år på Skarhults slott*, Atlantis, Stockholm 2014
- Vilhelm av Apulien, *Gesta Roberti Wiscardi*, ed. D. R. Wilmans, i *Monumenta germaniae historica*, Scriptores, del

källförteckning

- 9, Georg Heinrich Pertz (red.), *Societatis aperiendis fontibus rerum germanicarum medii aevi*, Hannover 1851 (<http://www.dmgh.de/de/fs1/object/goToPage/bsb00000841.html?pageNo=239&sortIndex=010%3A050%3A0009%3A010%3A00%3A00&zooom=0.75&leftTab=toC>, hämtad 2015-07-10)
- Vilhelm av Tyrus, *Chronicon*, ed. R. B. C. Huygens, *Corpus Christianorum (Continuatio Mediaevalis)*, del 63, Turnholt, Brepols 1986
- Vita Heinrichi IV imperatoris*, ed. Franz-Josef Schmale, tysk övers. Irene Schmale-Ott, *Ausgewählte Quellen zur deutschen Geschichte des Mittelalters*, del 12, Rütten & Loening, Berlin 1963
- Vones-Liebenstein, Ursula, »Une Femme gardienne du royaume? Régentes en temps de guerre (France-Castille, XI–Ile siècle)«, i *Guerre et Gens*, red. Philippe Contamine och Olivier Guyotjeannin, *La Guerre, la violence et les gens au moyen âge*, del 2, Comité des travaux historiques et scientifiques, Paris 1996
- de Vroom, Theresia, »In the Context of ‘Rough Music:’ The Representation of Unequal Couples in some Medieval Plays«, i *European Medieval Drama 2: Papers from the Second International Conference on European Medieval Drama, Camerino, 4–6 July 1997*, Sydney Higgins (red.), Brepols, Turnhout 1998
- Westphal-Wihl, Sarah, »The Ladies’ Tournament: Marriage, Sex and Honor in Thirteenth-Century Germany«, *Signs: Journal of Women in Culture and Society* 14:2 (1989)
- Whittle, Jane, »Rural Economics«, i *The Oxford Handbook of Women and Gender in Medieval Europe*, Judith Bennett

kvinnliga krigare

och Ruth Mazo Karras (red.), Oxford University Press,
Oxford 2013

Willard, Charity Cannon, »The Franco-Italian Professional
Writer: Christine de Pizan«, i *Medieval Women Writers*,
Katharina M. Wilson (red.), University of Georgia Press,
Athens 1984

Wolf, Kenneth Baxter, *Making History: The Normans and their
Historians in Eleventh-Century Italy*, University of Pennsyl-
vania Press Middle Ages Series, University of Pennsylvania
Press, Philadelphia 1995